

The Leavenworth Case

Anna Katharine Green

The Leavenworth Case

By Anna Katharine Green

First published in 1878.

Finnish translation by Nicole Olsman

Copyright © 2025 by Nicole Olsman

All rights reserved

ISBN: 978-952-65804-0-1

Leavenworth Murha

Anna Katharine Green

Suomennos: Nicole Olsman

KIRJA I. ONGELMA

1.	Suuri tapaus	8
2.	Kuolinsyöntutkinta	14
3.	Todellisuudet ja päätelmät	17
4.	Vihje	32
5.	Asiantuntijan todistus	37
6.	Valaistukset	43
7.	Mary Leavenworth	47
8.	Epäsuora todiste	53
9.	Löytö	66
10.	Mr. Gryce saa uutta vauhtia	73
11.	Kutsu	82
12.	Eleanore	86
13.	Ongelma	91

KIRJA II. HENRY CLAVERING

14.	Mister Gryce kotona	98
15.	Avautuvat polut	106
16.	Miljonäärin testamentti	112
17.	Suurten yllätysten alku	115
18.	Portailla	123
19.	Toimistossani	128
20.	“Trueman! Trueman! Trueman!”	133
21.	Esikäsitys	137
22.	Tilkkutyö	142
23.	Viehättelevän naisen tarina	155
24.	Raportti, jota seurasi savu	162
25.	Timothy Cook	169
26.	Mr. Gryce antaa selityksiä	175

KIRJA III. HANNA

27.	Amy Belden	184
28.	Oudonlainen kokemus	188
29.	Puuttuu todistaja	196
30.	Poltettu paperi	199
31.	M	203
32.	Mrs. Beldenin kertomus	210
33.	Odottamaton todistaminen	229

KIRJA IV. ONGELMA RATKAISTU

34.	Mr. Gryce ottaa taas ohjat käsiinsä	236
35.	Hyvin tehty	250
36.	Kootut langat	258
37.	Huipennus	262
38.	Täysin tunnustus	273
39.	Rikoksen lopputulos	284

KIRJA I

ONGELMA

I. SUURI TAPAUS

Olin ollut nuorempi osakas Veeley, Carr & Raymond -asianajo-toimistossa noin vuoden, kun eräänä aamuna, Mr. Veeleyn ja Mr. Carrin ollessa poissa, toimistoomme tuli nuori mies, jonka ulkonäkö viesti kiireestä ja kiihtymyksestä niin selvästi. Nousin heti ja kysyin:

“Mikä on hätänä? Toivottavasti teillä ei ole huonoja uutisia.”

“Tulin tapaamaan Mr. Veeleytä. Onko hän paikalla?”

“Ei,” vastasin. “Hänet kutsuttiin tänä aamuna kiireellisesti Washingtoniin. Hän palaa vasta huomenna, mutta jos kerrot asiiasi minulle...”

“Teille?” hän toisti, kääntäen kylmän mutta päättäväisen katseen silmiini. Hetken katsottuaan hän jatkoi: “Ei ole mitään syytä, miksi en voisi kertoa. Asiani ei ole salaisuus. Aion ilmoittaa hänelle, että Mr. Leavenworth on kuollut.”

“Mr. Leavenworth!” huudahdin ja vetäydyin taaksepäin. Mr. Leavenworth oli vanha asiakkaamme ja lisäksi läheinen ystävä Mr. Veeleyn kanssa.

“Kyllä, murhattu. Hänet ammuttiin päähän, kun hän istui kirjas-topöytänsä ääressä.”

“Ammuttu! Murhattu!” huudahdin epäuskoisena. “Kuinka? Milloin?”

“Luultavasti viime yönä. Hänet löydettiin vasta tänä aamuna. Olen Mr. Leavenworthin henkilökohtainen sihteeri,” hän selitti, “ja asun perheen kanssa. Se oli kauhea järkytys,” hän jatkoi, “erityisesti neideille.”

“Kauhea!” toistin. “Mr. Veeley on varmasti järkyttynyt siitä.”

“He ovat yksin”, hän jatkoi matalalla, asiallisella tavalla, joka oli hänelle tyypillistä. “Leavenworthin neidit – Mr. Leavenworthin sisarentyttyt. Koska tänään on kuolinsyyn tutkinta, heidän piti saada joku avuksi. Mr. Veeley oli heidän sedänsä paras ystävä, joten he pyysivät minua hakemaan hänet. Mutta kun hän on

poissa, en tiedä, mitä tehdä.”

“En ole tuttava neideille,” oli epävarma vastaukseni. “Mutta jos voin olla heille avuksi, kunnioitukseni heidän setäänsä kohtaan on niin suuri...”

Sihteerin katse sai minut pysähtymään. Ilman, että se tuntui pakotetulta, sen pupilli laajeni äkkiä niin, että se tuntui kattavan koko minut.

“En tiedä,” hän sanoi lopulta, kurtistaen otsaansa tyytymättömänä tilanteeseen. “Ehkä olisi parasta. Ei ole hyvä jättää neidit yksin...”

“Ei tarvitse sanoa enempää. Lähden.” Istuuduin lähettääkseni kii-reisen viestin Mr. Veeleyle. Sen jälkeen, valmistauduttuani nopeasti, seurasin sihteeria kadulle.”

“Nyt kerro kaikki, mitä tiedät tästä kauheasta asiasta”, sanoin.

“Tiedän vain sen, mitä tiedän. Muutama sana riittää. Jätin hänet viime yönä kirjastopöytään, ja löysin hänet aamulla samasta paikasta, lähes samassa asennossa, mutta kuula päähänsä ammuttuna, niin suuren reiän kuin pikku sormeni pää.”

“Kuollut?”

“Kivikuollut.”

“Kamalaa!” sanoin. Hetken kuluttua kysyin: “Voisiko tämä olla itsemurha?”

“Ei. Ase, jolla teko tehtiin, ei ole löydetty.”

“Mutta jos se oli murha, sillä oli varmasti motiivi. Mr. Leavenworth oli niin hyvä ihminen, ettei hänellä voinut olla vihollisia. Jos tarkoitus oli ryöstö...”

“Ei ollut ryöstöä. Mitään ei puutu,” hän keskeytti taas. “Koko tapaus on arvoitus.”

“Mysteeri?”

“Täydellinen mysteeri.”

Käännyin ja katsoin tiedottajaani uteliaasti. Talon asukas, jossa murha oli tapahtunut, herätti kiinnostusta. Mutta miehen hyvän-tuulinen ilme, joka ei kertonut mitään, ei antanut mitään viitteitä

tapahtuneesta. Vilkaisin häntä ja käännyn pois kysyen:

“Ovatko neidit hyvin murtuneita?”

Hän astui ainakin puoli tusinaa askelta ennen kuin vastasi.

“Olisi luonnotonta, jos eivät olisi.” Hänen ilmeensä tai vastauksensa sävy sai minut tuntemaan, että puhuessani näistä neideistä tämän itsevarman ja etäisen Mr. Leavenworthin entisen sihteerin kanssa liikuin arkaluontoisella alueella. Huokaisin helpotuksesta, kun näin vaunun lähestyvän Fifth Avenuellä.

“Siirretään keskustelu myöhemmäksi,” sanoin. “Tässä on vaunu.”

Mutta istuessamme siihen huomasin pian, että tällaisista asioista keskusteleminen oli mahdotonta. Käytin ajan miettimällä, mitä tiesin Mr. Leavenworthista. Tiesin, että hän oli varakas eläkkeelle jäänyt kauppias, jolla oli hyvä sosiaalinen asema. Koska hänellä ei ollut omia lapsia, hän oli ottanut kotiinsa kaksi sisarentytärtä, joista toinen oli nimetty perijäkseen. Olin kuullut Mr. Veeleyn kertovan hänen omalaatuisuudestaan ja testamentistaan, joka suosii toista sisarentytärtä. Mutta hänen elintavoistaan en tiennyt juuri mitään.

Talon edessä oli paljon väkeä. Ennen kuin pääsin väkijoukkoon, huomasin, että kyseessä oli melko suuri kulmatalo. Kävelin ihmisjoukon läpi, joka luuli, että roikkumalla minussa he voisivat päästä taloon, ja nousin portaita. Nähdessäni sihteerin, joka jollain tavoin oli päätynyt viereeni, soitin nopeasti ovikelloa. Ovi aukesi heti. Raosta näin henkilön, jonka tunnistin yhdeksi kaupungin tutkijoistamme.

“Mr. Gryce!” sanoin.

“Juuri se,” hän vastasi. “Tule sisään, Mr. Raymond.” Hän veti meidät hiljaa sisään ja sulki oven synkkä ilme kasvoillaan pettyneelle väkijoukolle. “En usko, että olet yllättynyt nähdessäsi minut täällä,” hän sanoi ojentaen kätensä ja vilkaisi seuralaistani.

“Kyllä,” vastasin. Sitten, mietin hetken, pitäisikö minun esitellä nuori mies vieressäni, ja jatkoin: “Tämä on Mr. ..., Mr. ..., anteeksi, en tiedä nimeäsi,” kysyin epävarmasti seuralaiseltani. “Mr. Leavenworthin entinen yksityissihteeri,” lisäsin nopeasti.

“Sihteeri!” Hän vastasi, “Kuolinsyyntutkija on etsinyt sinua.”

“Onko kuolinsyöntutkija täällä?”

“Kyllä. Valamiehet menivät juuri yläkertaan katsomaan ruumista. Haluatko seurata heitä, Mr. Raymond?”

“Ei tarvitse. Tulin vain auttamaan neitejä. Mr. Veeley ei ole paikalla.”

“Ajattelit, että tämä tilaisuus on liian hyvä jättää käyttämättä”, hän jatkoi. “Juuri niin. Nyt kun olet täällä ja tapaus on tärkeä, luulen, että nuorelle lupaavalle asianajajalle, kuten sinä, olisi mukava tutustua siihen tarkemmin. Mutta seuraa omia päätöksiäsi.”

Vaikka ei olisi tehnyt mieli mennä, pakotin itseni kuitenkin.

“Menen,” sanoin.

“Selvä, seuraa minua.”

Mutta juuri kun astuin portaille, kuulin valamiehet laskeutuvan. Vetäydyin Mr. Grycen kanssa salin ja odotushuoneen väliseen syvennykseen ja totesin lyhyesti: “Sihteeri kertoi, että se ei voinut olla ryöstön tekijän työtä.”

“Totta kai!” hän sanoi ja katsoi läheiseen ovenkahvaan.

“Että mitään ei ole puuttunut...”

“Ja kaikki ovet ja ikkunat oli lukittu aamulla.”

“Ei hän minulle sitä sanonut. Tässä tapauksessa”, ja minä värisin, “murhaaja on täytynyt olla talossa koko yön.”

Mr. Grycen hiljaisuus kertoi enemmän kuin sanat olisivat voineet.

“Se näyttää kauhealta!” huudahdin.

Mr. Gryce kurtisti kulmiaan ja katsoi ovenkahvaa mietteliäänä.

Mr. Gryce ei ollut se hoikka, vikkela mies, jolla on tunkeutuvat silmät, kuten ehkä kuviteltu olisi. Hän oli vankkarakenteinen ja rauhallinen, ja hänen katseensa ei koskaan kiinnittynyt sinuun. Jos hänen katseensa kohdistui johonkin, se oli aina esineeseen lähellä, kuten maljakkoon, mustepulloon, kirjaan tai nappiin. Näistä hän tuntui löytävän johtopäätöksensä. Mutta mitä sinuun tulee – olit hänelle yhtä merkityksetön kuin kaukainen maisema, etkä koskaan vaikuttanut olevan yhteydessä häneen tai hänen

ajatuksiinsa. Tällä hetkellä Mr. Gryce oli, kuten mainitsin, täysin keskittynyt ovenkahvaan.

“Se näyttää kauhealta,” toistin.

Hänen katseensa pysähtyi hihani napissa

“Lähdetään,” hän sanoi, “Tie on vihdoinkin vapaa.”

Hän johti meidät ylös portaita ja pysähtyi yläkerrassa. “Mr. Raymond”, hän sanoi, “En yleensä paljasta työni salaisuuksia, mutta nyt kaikki riippuu oikeasta vihjeestä heti alussa. Tämä ei ole tavallinen rikos. Täällä on toiminut erittäin älykäs ihminen. Kokematon mieli voi joskus vaistomaisesti havaita jotain, mitä asiantuntija ei huomaa. Jos niin käy, tule minun luokseni, älä kerro muille. Tämä on iso tapaus, muista se. Mennään.”

“Mutta nuoret neidit?”

“He ovat yläkerroksissa. Surullisia, mutta melko rauhallisia, kuten olen kuullut.” Hän astui ovelle, avasi sen ja viittasi minut sisään.

Hetkeksi oli pimeää, mutta pian silmäni tottuivat pimeyteen, ja huomasin, että olimme kirjastossa.

“Tässä hänet löydettiin,” hän sanoi. “Tässä huoneessa, juuri tässä paikassa.” Astuin lähemmäs ja asetin käteni pehmeällä kankaalla verhoillun pöydän päälle. “Se on suoraan tämän oven vastapäätä.” Ylittäen lattian hän pysähtyi käytävän kynnykselle, joka johti huoneeseen. “Koska murhattu mies oli tässä tuolissa ja hänen selkänsä oli käytävään päin, murhaaja on täytynyt ampua ovelta, pysähtyen tähän.” Mr. Gryce astui tiettyyn kohtaan matossa, noin jalan päähän kynnyksestä.

“Mutta...” yritin keskeyttää.

“Ei mitään 'mutta'-sanoja!” hän huudahti. “Olemme tutkineet tilanteen.” Hän ei selittänyt enempää. Hän kääntyi heti ja lähti ripeästi edelläni käytävään. “Viinihuone, vaatehuone, pesuhuone”, hän selitti, elehtien kädellään ohimennen, ja päätti: “Mr. Leavenworthin yksityinen huone”, kun saavuimme siihen.

Tässä se oli, kauhea, veret jäädäyttävä 'se', joka eilen oli elävä, hengittävä ihminen. Menin sängyn luo, peitettyinä raskain verhoihin,

nostin käteni avatakseni ne, mutta Mr. Gryce, vetäen ne kädestäni, paljasti tyynyn päällä makaavan kylmän, rauhallisen kasvon, joka näytti niin luonnolliselta, että säikähdin huomaamattani.

“Hänen kuolemansa oli liian äkkiä, ettei kasvot ehtineet muuttua”, hän sanoi, kääntäen päätään, niin että kamala haava näkyi. “Tällainen haava vie miehen pois maailmasta hetkessä. Kirurgi vakuuttaa, että tämä ei voinut olla itse aiheutettu. Tässä on kyse harkitusta murhasta.”

Kauhistuneena vetäydyin taaksepäin ja katseeni osui vastapäisellä seinällä olevaan oveen, joka avautui halliin. Se vaikutti olevan huoneen ainoa uloskäynti käytävän lisäksi, josta tulimme. Mietin, oliko murhaaja tullut siitä. Mutta Mr. Gryce, joka huomasi katseeni, vaikka tuijotti kattokruunua, kiirehti sanomaan, kuin vastaten ilmeeni kysymykseen:

“Ovi oli lukittu sisäpuolelta. Hän olisi voinut tulla tuosta ovesta, mutta emme ole varmoja.”

Huomatessani nyt, että sänky oli täydellisessä järjestyksessä, kysyin: “Ei hän siis ollut mennyt nukkumaan?”

“Ei. Tragedia tapahtui noin kymmenen tuntia sitten. Murhaajalla oli aikaa tutkia tilanne ja valmistautua yllättäviin tilanteisiin.”

“Murhaaja? Ketä epäilet?” kuiskasin.

Hän katsoi välinpitämättömästi sormustani.

“Kaikkia, kaikkia. Minun ei tarvitse epäillä, vaan vain havaita.” Ja pudottaen verhon takaisin paikoilleen, hän johdatti minut pois huoneesta.

Koska kuolinsyynytutkinta oli juuri alkamassa, halusin olla paikalla. Pyysin Mr. Gryceä kertomaan nuorille neideille, että Mr. Veeley oli poissa kaupungista ja että olin tullut hänen sijastaan auttamaan heitä tässä surullisessa tilanteessa. Menin sitten alas suureen saliin ja liityin muihin.